

PRIVREDNA
KOMORA
SRBIJE

CEVES

CENTAR ZA VISOKE
EKONOMSKE STUDIJE

CENTER FOR ADVANCED
ECONOMIC STUDIES

METAL

SEKTORSKI PREGLED OKTOBAR 2016.

KLJUČNE AKTUELNOSTI

Proizvođači čelika zabrinuti zbog rasta cene uglja

Najveći proizvođač čelika u svetu, Arcerol Mittal, zabrinut je za svoj rezultat u četvrtom kvartalu, s obzirom na rastuće cene inputa pre svega uglja. Zabrinutost povećava i činjenica da cena čelika u SAD, jednom od najvećih potrošača ovog metala, pada još od letos, uprkos rastu na globalnom nivou. Očekivanja su nešto pozitivnija u Evropi, gde raste tražnja za automobilima.

Odmah po pobedi Donalda Trampa na izborima u SAD cena zlata skočila za 4,9%

Ovo je najveći dnevni rast cene zlata zabeležen od janskog Brexit-a. Uzrok je isti – beg u sigurnu luku zbog povećane neizvesnosti.

Uprkos oporavku cena svih osnovnih metala, cena bakra će nastaviti da stagnira

Jedan od najvećih proizvođača bakra, čileanska kompanija Antofagasta, upozorava da će tržište bakra ostati prezasićeno još najmanje tri godine. Iako će tražnja za bakrom rasti, prvenstveno od strane najvećeg potrošača – Kine (za 3% godišnje), procenjuje se da ona neće moći da odgovori na veliku ponudu koja je stvorena u prethodnim godinama koje su bile izrazito prosperitetne za ovaj sektor. Cena bakra je u toku ove godine porasla samo za 6%, zaostajući za svim ostalim metalima, dok je u 2015. godini ona pala za čak 25%. Ipak, rezultati izbora u SAD bi mogli doneti kratkoročan preokret. Cena bakra je nakon izbora skočila, dostižući svoj 16-mesečni maksimum.

Hestil Srbija je u periodu januar-septembar 2016. godine izveo robe za 246 miliona evra, što ga čini drugim najvećim izvoznikom Srbije u ovoj godini

Pri tome, izvoz Hestil Srbija je rastao tokom godine, kako je ova kompanija ozdravljivala svoje poslovanje nakon dolaska kineskog investitora, te je u trećem kvartalu izvoz bio za čak 50% veći nego u istom kvartalu 2015. godine. Informacije radi, na prvom mestu po vrednosti izvoza je Fijat Krajslera čiji izvoz u ovoj godini iznosi 866,6 miliona evra, dok je na trećem mestu Tigar tajers čiji je izvoz za sada 238,6 miliona evra.

Železara Smederevo koristi postojeće kapacitete u potpunosti – sledeći korak je iskorišćavanje potencijalnih kapaciteta

Direktor Železare "Hestil Srbija" sastao se krajem oktobra sa predsednikom Vlade Srbije i rekao kako su srpski radnici zadovoljni radom Železare i svojim statusom u njoj. Ono što sledi je izgradnja infrastrukture za dalji napredak Železare, prvenstveno nove pruge i luke na Dunavu.

Ipak, EBRD upozorava da Železara treba da bude oprezna sa daljim investiranjem

Naime, Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) je povećala procenu ovogodišnjeg rasta BDP-a Srbije za 0,7 procentnih poena, tj. na 2,5%. Međutim, ova banka ističe da glavni rizik u projektovanom rastu može doći upravo od Železare, koja najavljuje ambiciozne investicije u proizvodnju u narednom periodu. To znači da možemo očekivati povećanje proizvodnje od strane ovog giganta, dok kretanja u ceni nafte i potencijalno smanjenje tražnje za automobilima mogu delovati u suprotnom smeru i usporiti projektovani rast.

RTB Bor posluje pod unapred pripremljenim planom reorganizacije (UPPR), ali upitno ispunjenje plana

Naime, problem je to što UPPR RTB Bora počiva na dve vrlo tanke pretpostavke: da će cena bakra rasti oko 2% godišnje (prognoza Svetske banke, što se u praksi često pokaže kao netačno) i da će se sadržaj bakra u mokrj rudi povećati sa 0,30 na oko 0,33%. Druga slaba tačka ovog UPPR je što predviđa manja sredstva za investiranje u jalovišta nego što bi bilo optimalno, s obzirom na postojeći rizik od ekoloških katastrofa. Na kraju, smanjenje broja zaposlenih je planirano postepeno (u narednih pet godina), ali bi radi finansisjke održivosti preduzeća, ono trebalo da se sprovede ranije, a da se od početka 2017. uvede profesionalni menadžment.

Pravo rešenje za RTB Bor se traži u privatizaciji, preferirano od strane kineskih kompanija

Na samitu u Rigi koji se održao 5. i 6. novembra, raspravljano je o rešavanju problema javnog preduzeća RTB Bor, jer su slabi izgledi da se može samo oporaviti, naročito s obzirom na istorijski niske cene metala. Kako se veruje da u ovakvoj situaciji može pomoći samo Kina, predsednik srpske Vlade je razgovarao sa kineskim predsednikom Vlade, radi kineske pomoći u pronalaženju rešenja za RTB Bor. Konkretno, ciljao je na kinesku kompaniju "Liten".

GLOBALNO TRŽIŠTE

Cene osnovnih metala u oktobru ponovo rastu, nakon septembarskog blagog pada i kratkog odstupanja sa puta oporavka

Naime, cene osnovnih metala rastu od početka 2016. godine, oporavljajući se od dubokog pada u prethodnoj godini, ali su u septembru zabeležile pad od 1,2%. Sada su ponovo na putu rasta, a neizvesno je da li će se taj trend nastaviti.

Najznačajniji međumesečni rast cene su doživeli aluminijum i gvozdena ruda, koji su u mesecu pre zabeležili najveći pad, dok je jedini osnovni metal čija cena nije porasla u oktobru bio bakar – njegova cena je ostala nepromenjena

Cena aluminijuma je u oktobru u odnosu na septembar porasla za 5%, a gvozdene rude za 2%, dok su u septembru u odnosu na avgust cene ova dva metala pale 3% i 5%, respektivno. Cena gvozdene rude je u oktobru bila najviša od aprila ove godine, što je mahom posledica veće tražnje za gvožđem i čelikom. U budućnosti se može očekivati nastavak ovakvog trenda, ali, može se desiti i suprotno, s obzirom da kineski proizvođači čelika povećavaju produktivnost proizvodnje kako bi koristili što manje uglja u proizvodnji, s obzirom da cena uglja raste. Cene nikla i cinka su u oktobru zabeležile međumesečni rast od 1%.

U Evropi se očekuje da će cene metala nastaviti blago da rastu do kraja 2016. godine, predvođene najviše rastom cene čelika na ovom tržištu

Tri su glavna razloga za očekivanje rasta cene čelika: evropske čeličane su pretrpane narudžbinama za poslednji kvartal 2016. godine; raste cena uglja (s obzirom da se u njegovoj proizvodnji koristi električna energija); i smanjuje se obim uvoza iz trećih zemalja s obzirom na uvođenje antidamping mera od strane EU (npr. uvozne carine na dve vrste jeftinog čelika iz Kine). S druge strane, u 2017. se očekuje stabilnost cena na samom početku godine, ali pad već krajem prvog kvartala, s obzirom da se očekuje povećanje i proizvodnje evropskih čeličana i uvoza iz trećih zemalja.

Cene plemenitih metala, pak, izraženo padaju u oktobru

Iako je u poslednjih par meseci već uspostavljen trend opadanja cena plemenitih metala, oktobarski pad je uspeo da iznenadi tržište svojom dubinom – cena srebra je pala za 9%, platine za 8%, a zlata za 5%. Ipak, što se tiče srebra i zlata (s obzirom na generalno brz rast cena ova dva metala u poslednjih godinu dana), cene su u oktobru ove godine i dalje više nego u oktobru prošle godine – za 11,6% i 9,2%, respektivno.

DOMAĆE TRŽIŠTE

Proizvodnja osnovnih metala beleži rast u prvih devet meseci 2016. godine u odnosu na uporedivi period 2015. godine po stopi od 5%

Rast proizvodnje je bio najizraženiji u poslednjim mesecima (samo u septembru je on iznosio 18% u odnosu na septembar 2015. godine), što se najverovatnije duguje povećanoj proizvodnji Železare. Spoljna trgovina osnovnim metalima u prvih devet meseci 2016. godine beleži suficit, koji je za 79% veći od suficita u uporedivom periodu prošle godine, ali se ovako visoka stopa rasta vrednosti suficita duguje najvećim delom promeni cena, a ne količina. Naime, u pitanju je promena vrednosti uvoza i izvoza, a ne toliko uvezenih ili izvezenih količina. U posmatranom periodu, smanjena je i vrednost uvoza (-9%) i vrednost izvoza (-2%).

Proizvodnja metalnih proizvoda je u tekućoj godini veća za čak 11% nego u uporedivom periodu prošle godine

Spoljna trgovina fabrikovanim metalnim proizvodima zabeležila je suficit u prvih devet meseci tekuće godine koji je za 13% veći od suficita u uporedivom periodu prošle godine.

www.pks.rs